

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

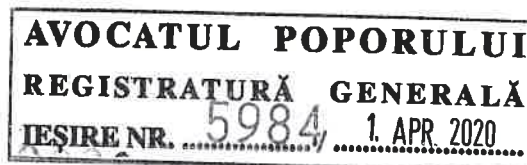
Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

**Domnului Prim Ministru Ludovic Orban,
Guvernul României**

Stimate Domnule Prim Ministru,

În contextul actual al stării de urgență generată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, în perioada februarie – martie 2020, presa centrală și locală a difuzat mai multe știri referitoare la prețurile alimentelor de bază care au crescut brusc odată cu declararea stării de urgență, relevante fiind articole precum ”Ministrul Agriculturii îi acuză pe speculanți. Ce se întâmplă cu prețurile la alimentele de bază”, ”Creșteri nejustificate la raft!” ”Prețurile au explodat”, ”ANPC propune plafonarea prețurilor produselor din coșul minim de consum” publicate pe pagina de internet a cotidianului Capital, dar și difuzate de televiziuni, precum Digi 24, Pro tv etc.

Conform informațiilor difuzate de presă, *prețurile unor produse de bază au crescut vizibil în majoritatea supermarketurilor, iar potrivit comunicatului transmis opiniei publice de către conducerea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor ”În contextul pandemiei declanșate de noul coronavirus și a decretării stării de urgență pe întreg teritoriul României, există o creștere substanțială a cererii pentru anumite produse comercializate pe piață, în condițiile în care oferta este în limite normale sau chiar mai redusă decât în mod uzual. Având în vedere această stare de fapt, și pentru a preveni anumite comportamente comerciale incorecte sau chiar ilegale, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor propune, pe o perioadă determinată, plafonarea prețurilor produselor de strictă necesitate care fac parte din coșul minim de consum lunar - așa cum este el definit de lege, în scopul protejării cetățenilor în fața unor posibile creșteri bruște și substanțiale de prețuri”.*

Într-un comunicat de presă din 30 martie 2020, (http://www.consiliulconcurenței.ro/uploads/docs/items/bucket15/id15832/masuri_criza_mar_2020.pdf) *Consiliul Concurenței recomandă companiilor implementarea unor măsuri pentru gestionarea cât mai eficientă a crizei generate de pandemia de coronavirus, astfel încât să se asigure echilibrul pieței.(...) producătorii pot stabili prețuri maxime pentru produsele lor, ceea ce ar putea limita creșterea nejustificată a prețurilor la nivelul distribuției. Platformele de comercializare online pot monitoriza variațiile prețurilor produselor esențiale și pot adopta o politică de limitare a creșterilor nejustificate ale acestora sau pot suspenda vânzarea anumitor produse dacă există suspiciuni de abuz. (...), Autoritatea de concurență atrage atenția că nu trebuie folosită această situație de criză pentru a crește prețurile fără o justificare obiectivă, pentru a face schimb de informații sensibile (prețurile practicate, politica comercială etc), pentru a exclude concurenți de pe piață sau pentru a abuza de poziția dominantă.*

De asemenea, printr-un alt comunicat, din data de 23 martie 2020, (http://www.consiliulconcurenței.ro/uploads/docs/items/bucket15/id15829/masuri_ce_mar_2020.pdf) *Consiliul Concurenței a recomandat companiilor să se asigure că produsele lor sunt disponibile la prețuri competitive. Ca urmare, administratorii platformelor de comerț online pot impune măsuri pentru limitarea creșterilor nejustificate ale prețurilor pentru produsele și serviciile de bază. De asemenea, legislația în domeniul concurenței permite producătorilor să stabilească prețuri maxime pentru produsele lor, ceea ce ar putea fi util pentru a limita creșterea nejustificată a prețurilor la nivelul distribuției.*

Asemenea măsuri sunt în concordanță cu politica comună, adoptată de Comisia Europeană și Autoritățile Naționale de Concurență prin Rețeaua Europeană de Concurență (European Competition Network – ECN), privind aplicarea regulilor de concurență în timpul crizei provocate de Coronavirus: https://ec.europa.eu/competition/ecn/202003_jointstatement_ecn_corona-risis.pdf.

În activitatea desfășurată, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu situații în care sunt descrise dificultățile întâmpinate de cetățeni și entități în procurarea alimentelor de bază, din cauza majorării prețurilor. De exemplu, în cotidianul „*Realitatea Oltului*” din data de 20.03.2020, a fost publicat articolul cu titlul „*Situație disperată: Copiii și bătrânii statului, lăsați fără alimente. Furnizorii acuză creșterea prețurilor*”, știre

potrivit căreia creșterea exagerată a prețurilor a lăsat copiii, bătrânii și persoanele cu handicap aflați în grija statului, fără legume și fructe. Conform informațiilor apărute în presă, furnizorii au notificat DGASPC Olt că nu mai pot respecta contractul și se așteaptă ca și ceilalți furnizori de alimente să ia aceeași decizie. Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, efectuând demersurile legale în acest sens. Din nefericire, sunt semnale ca situații de acest gen se regăsesc și în alte județe.

Referitor la această situație, în temeiul art. 16 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la posibilă încălcare a prevederilor 47 din Constituția României, republicată, privind nivelul de trai.

Art. 15 din Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României stabilește că *”Pe perioada stării de urgență se pot plafona prețurile la medicamente și aparatură medicală, la alimentele de strictă necesitate și la serviciile de utilitate publică (energie electrică și termică, gaze, alimentare cu apă, salubritate, carburanți etc.), în limita prețului mediu din ultimele 3 luni înaintea declarării stării de urgență.”*

De altfel, o măsură de nemajorare a prețurilor a fost luată prin Ordonanța 4/2020 militară privind măsuri de prevenire a răspândirii COVID-19 (*În perioada stării de urgență prețurile la energie electrică și termică, gaze naturale, alimentare cu apă, salubritate și carburanți nu pot fi majorate peste nivelul practicat la data emiterii prezente ordonanțe militare, acestea putând fi doar diminuate în funcție de cerere și ofertă - art. 8 alin. (1).*

Potrivit prevederilor **Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 217/2000 privind aprobarea coșului minim de consum lunar**, cu modificările ulterioare, coșul minim de consum lunar constituie elementul esențial de fundamentare a salariului de bază minim pe economie, a politicii salariale și a altor politici în domeniul social și cuprinde următoarele produse alimentare: *făină, mălai, pâine, produse de franzelărie, specialități de panificație, paste făinoase, orez, fasole boabe, cartofi, morcovi, pătrunjel, păstârnac, ceapă uscată, varza murată și alte murături, bulion, conserve de legume, mere, citrice, fructe meridionale, conserve din fructe, carne de bovine, carne de porcine, carne de pasăre, carne de oaie și alte feluri de carne, preparate din carne, pește proaspăt și congelat, lapte proaspăt, lapte bătut, iaurt, telemea de vacă, telemea de oaie, brânză*

proaspătă și smântână, ouă, untură, ulei comestibil, margarină, zahăr, ciocolată, bomboane, băuturi nealcoolice.

Conform dispozițiilor art. 47 alin. (1) din Constituția României ”Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent” raportat la scăderea veniturilor unor categorii sociale semnificative, cauzată de necesitatea menținerii distanțării sociale impuse, dar și de intrarea în șomaj tehnic, sau chiar de restrângerea totală a activității anumitor angajatori.

Având în vedere cele expuse și luând în considerare faptul că restrângerea exercițiului unor drepturi nu trebuie să afecteze substanța lor, ci să urmărească un scop legitim, să fie proporțională cu scopul urmărit astfel cum se statuează în considerentele Decretului Președintelui României nr. 195/16.03.2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României,

Ținând cont de dispozițiile art. 59 alin. (2) din Constituția României, potrivit cărora ”Autoritățile publice sunt obligate să asigure Avocatului Poporului sprijinul necesar în exercitarea atribuțiilor sale” și ale art. 4 din Legea nr. 35/1997, republicată, din care reiese că *autoritățile publice sunt obligate să îi acorde Avocatului Poporului sprijin pentru exercitarea atribuțiilor sale,*

În vederea luării cu celeritate a tuturor măsurilor de protecție socială ce se impun, dar și pentru a preveni apariția unor comportamente comerciale abuzive pe fondul creșterii substanțiale a cererii pentru alimentele de bază, în contextul actual, vă adresăm rugămintea să *analizați oportunitatea adoptării unor măsuri economice, pe perioada situației de urgență, în sensul plafonării prețurilor la alimentele de strictă necesitate, în limita prețului mediu din ultimele 3 luni înaintea declarării stării de urgență,* conform art. 15 din Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României.

Stimate Doamnăle Prim Ministru, folosesc acest prilej pentru a vă asigura de întreaga noastră considerație,

București, 1 aprilie 2020

Avocatul Poporului,

Renate WEBER

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Ministru Ion Marcel Vela,

Ministerul Afacerilor Interne

Vicepreședintele Comitetului național pentru situații speciale de urgență

Stimate Domnule Ministru,

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 5985, 1. APR. 2020

În contextul actual al stării de urgență generată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, în perioada februarie – martie 2020, presa centrală și locală a difuzat mai multe știri referitoare la prețurile alimentelor de bază care au crescut brusc odată cu declararea stării de urgență, relevante fiind articole precum ”Ministrul Agriculturii îi acuză pe speculanți. Ce se întâmplă cu prețurile la alimentele de bază”, ”Creșteri nejustificate la raft!” ”Prețurile au explodat”, ”ANPC propune plafonarea prețurilor produselor din coșul minim de consum” publicate pe pagina de internet a cotidianului Capital, dar și difuzate de televiziuni, precum Digi 24, Pro tv etc.

Conform informațiilor difuzate de presă, *prețurile unor produse de bază au crescut vizibil în majoritatea supermarketurilor, iar potrivit comunicatului transmis opiniei publice de către conducerea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor ”În contextul pandemiei declanșate de noul coronavirus și a decretării stării de urgență pe întreg teritoriul României, există o creștere substanțială a cererii pentru anumite produse comercializate pe piață, în condițiile în care oferta este în limite normale sau chiar mai redusă decât în mod uzual. Având în vedere această stare de fapt, și pentru a preveni anumite comportamente comerciale incorecte sau chiar ilegale, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor propune, pe o perioadă determinată, plafonarea prețurilor produselor de strictă necesitate care fac parte din coșul minim de consum lunar - așa cum este el definit de*

lege, în scopul protejării cetățenilor în fața unor posibile creșteri bruște și substanțiale de prețuri”.

Într-un comunicat de presă din 30 martie 2020, (http://www.consiliulconcurentei.ro/uploads/docs/items/bucket15/id15832/masuri_criza_mar_2020.pdf) Consiliul Concurenței recomandă companiilor implementarea unor măsuri pentru gestionarea cât mai eficientă a crizei generate de pandemia de coronavirus, astfel încât să se asigure echilibrul pieței.(...) producătorii pot stabili prețuri maxime pentru produsele lor, ceea ce ar putea limita creșterea nejustificată a prețurilor la nivelul distribuției. Platformele de comercializare online pot monitoriza variațiile prețurilor produselor esențiale și pot adopta o politică de limitare a creșterilor nejustificate ale acestora sau pot suspenda vânzarea anumitor produse dacă există suspiciuni de abuz. (...), Autoritatea de concurență atrage atenția că nu trebuie folosită această situație de criză pentru a crește prețurile fără o justificare obiectivă, pentru a face schimb de informații sensibile (prețurile practicate, politica comercială etc), pentru a exclude concurenți de pe piață sau pentru a abuza de poziția dominantă.

De asemenea, printr-un alt comunicat, din data de 23 martie 2020, (http://www.consiliulconcurentei.ro/uploads/docs/items/bucket15/id15829/masuri_ce_mar_2020.pdf) Consiliul Concurenței a recomandat companiilor să se asigure că produsele lor sunt disponibile la prețuri competitive. Ca urmare, administratorii platformelor de comerț online pot impune măsuri pentru limitarea creșterilor nejustificate ale prețurilor pentru produsele și serviciile de bază. De asemenea, legislația în domeniul concurenței permite producătorilor să stabilească prețuri maxime pentru produsele lor, ceea ce ar putea fi util pentru a limita creșterea nejustificată a prețurilor la nivelul distribuției.

Asemenea măsuri sunt în concordanță cu politica comună, adoptată de Comisia Europeană și Autoritățile Naționale de Concurență prin Rețeaua Europeană de Concurență (European Competition Network – ECN), privind aplicarea regulilor de concurență în timpul crizei provocate de Coronavirus: https://ec.europa.eu/competition/ecn/202003_jointstatement_ecn_corona-risis.pdf.

În activitatea desfășurată, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu situații în care sunt descrise dificultățile întâmpinate de cetățeni și entități în procurarea alimentelor de bază, din cauza majorării prețurilor. De exemplu, în cotidianul „*Realitatea Oltului*” din data de

20.03.2020, a fost publicat articolul cu titlul „*Situație disperată: Copiii și bătrânii statului, lăsați fără alimente. Furnizorii acuză creșterea prețurilor*”, știre potrivit căreia *creșterea exagerată a prețurilor a lăsat copiii, bătrânii și persoanele cu handicap aflați în grija statului, fără legume și fructe. Conform informațiilor apărute în presă, furnizorii au notificat DGASPC Olt că nu mai pot respecta contractul și se așteaptă ca și ceilalți furnizori de alimente să ia aceeași decizie. Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, efectuând demersurile legale în acest sens. Din nefericire, sunt semnale ca situații de acest gen se regăsesc și în alte județe.*

Referitor la această situație, în temeiul art. 16 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la posibila încălcare a prevederilor 47 din Constituția României, republicată, privind nivelul de trai.

Art. 15 din Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României stabilește că *”Pe perioada stării de urgență se pot plafona prețurile la medicamente și aparatură medicală, la alimentele de strictă necesitate și la serviciile de utilitate publică (energie electrică și termică, gaze, alimentare cu apă, salubritate, carburanți etc.), în limita prețului mediu din ultimele 3 luni înaintea declarării stării de urgență.”*

De altfel, o măsură de nemajorare a prețurilor a fost luată prin Ordonanța 4/2020 militară privind măsuri de prevenire a răspândirii COVID-19 (*În perioada stării de urgență prețurile la energie electrică și termică, gaze naturale, alimentare cu apă, salubritate și carburanți nu pot fi majorate peste nivelul practicat la data emiterii prezente ordonanțe militare, acestea putând fi doar diminuate în funcție de cerere și ofertă - art. 8 alin. (1).*

Potrivit prevederilor **Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 217/2000 privind aprobarea coșului minim de consum lunar**, cu modificările ulterioare, coșul minim de consum lunar constituie elementul esențial de fundamentare a salariului de bază minim pe economie, a politicii salariale și a altor politici în domeniul social și cuprinde următoarele produse alimentare: *făină, mălai, pâine, produse de franzelărie, specialități de panificație, paste făinoase, orez, fasole boabe, cartofi, morcovi, pătrunjel, păstârnac, ceapă uscată, varza murată și alte murături, bulion, conserve de legume, mere, citrice, fructe meridionale, conserve din fructe, carne de bovine, carne de porcine, carne de pasăre, carne de oaie și alte feluri de carne, preparate din carne, pește proaspăt și congelat, lapte proaspăt, lapte*

bătut, iaurt, telemea de vacă, telemea de oaie, brânză proaspătă și smântână, ouă, untură, ulei comestibil, margarină, zahăr, ciocolată, bomboane, băuturi nealcoolice.

Conform dispozițiilor art. 47 alin. (1) din Constituția României **”Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent”** raportat la **scăderea veniturilor unor categorii sociale semnificative, cauzată de necesitatea menținerii distanțării sociale impuse, dar și de intrarea în șomaj tehnic, sau chiar de restrângerea totală a activității anumitor angajatori.**

Având în vedere cele expuse și luând în considerare faptul că restrângerea exercițiului unor drepturi nu trebuie să afecteze substanța lor, ci să urmărească un scop legitim, să fie proporțională cu scopul urmărit astfel cum se statuează în considerentele Decretului Președintelui României nr. 195/16.03.2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României,

Ținând cont de dispozițiile art. 59 alin. (2) din Constituția României, potrivit căroră *”Autoritățile publice sunt obligate să asigure Avocatului Poporului sprijinul necesar în exercitarea atribuțiilor sale”* și ale art. 4 din Legea nr. 35/1997, republicată, din care reiese că *autoritățile publice sunt obligate să îi acorde Avocatului Poporului sprijin pentru exercitarea atribuțiilor sale,*

În vederea luării cu celeritate a tuturor măsurilor de protecție socială ce se impun, *dar și pentru a preveni apariția unor comportamente comerciale abuzive pe fondul creșterii substanțiale a cererii pentru alimentele de bază, în contextul actual,* vă adresăm rugămintea să *analizați oportunitatea adoptării unor măsuri economice, pe perioada situației de urgență, în sensul plafonării prețurilor la alimentele de strictă necesitate, în limita prețului mediu din ultimele 3 luni înaintea declarării stării de urgență,* conform art. 15 din Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României.

Stimate Doamnă Ministru, folosesc acest prilej pentru a vă asigura de întreaga noastră considerație,

Avocatul Poporului,
Renate WEBER

București, 1 aprilie 2020